

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ MAI PHƯƠNG

**NGHIÊN CỨU CHUẨN ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC
DẠY HỌC TÍCH HỢP TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ 12
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ MAI PHƯƠNG

**NGHIÊN CỨU CHUẨN ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC
DẠY HỌC TÍCH HỢP TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ 12
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG**

Chuyên ngành: LL & PP dạy học bộ môn Địa lí

Mã số:60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Phương Liên

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dưới sự hướng dẫn của TS Nguyễn Phương Liên. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Mai Phương

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành, sâu sắc đến TS Nguyễn Phương Liên - người đã tận tình hướng dẫn giúp đỡ em trong suốt quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn tập thể cán bộ, giảng viên trong tổ bộ môn Phương pháp giảng dạy Địa lí, Khoa Địa lí, trường ĐH Sư phạm Thái Nguyên, cùng tập thể cán bộ giảng viên khoa Sau đại học, Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu tại trường.

Xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô giáo dạy môn Địa lí 12 của các trường trung học phổ thông huyện Sóc Sơn- Hà Nội đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cảm ơn những người thân trong gia đình và bạn bè đã quan tâm giúp đỡ động viên tôi trong quá trình học tập, thực hiện và hoàn thành đề tài.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Mai Phương

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ viết tắt trong luận văn.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu	3
3. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu	7
4. Quan điểm nghiên cứu.....	7
5. Phương pháp nghiên cứu	10
6. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	12
7. Những điểm mới của đề tài	12
8. Cấu trúc của luận văn	12
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC NGHIÊN CỨU CHUẨN ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ 12 - THPT	13
1.1. Các khái niệm cơ bản	13
1.1.1. Dạy học.....	13
1.1.2. Phương pháp dạy học	14
1.1.3. Tích hợp.....	16
1.1.4. Dạy học tích hợp.....	17
1.1.5. Chuẩn đánh giá	18
1.1.6. Kiểm tra đánh giá	18
1.1.7. Năng lực.....	20
1.2. Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể sau năm 2015	21

1.3. Thực trạng DHTH Địa lí ở trường phổ thông	25
1.4. Đặc điểm chương trình SGK Địa lí THPT	30
1.4.1. Đặc điểm chương trình SGK Địa lí THPT	30
1.4.2. Đặc điểm chương trình SGK Địa lí 12	32
1.5. Đặc điểm tâm sinh lý và trình độ nhận thức của học sinh THPT	34
1.6. Nghiên cứu chuẩn đánh giá	36
Chương 2: NGHIÊN CỨU CHUẨN ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC DẠY	
HỌC TÍCH HỢP TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ 12	47
2.1. “Dạy học tích hợp” trong dạy học Địa lí 12	47
2.1.1. Nội dung, chương trình Địa lí 12 có khả năng dạy học tích hợp	47
2.1.2. Biên soạn các bài dạy tích hợp	50
2.1.3. Tổ chức dạy học tích hợp	59
2.2. Đề xuất xây dựng chuẩn đánh giá	62
2.2.1. Quy trình xây dựng tiêu chuẩn đánh giá năng lực DHTH của GV trong dạy học Địa lí 12	62
2.2.2. Các căn cứ xây dựng chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp của giáo viên.....	62
2.3. Bộ hồ sơ năng lực dạy học tích hợp của giáo viên.....	64
2.3.1. Năng lực chung	64
2.3.2. Năng lực giáo dục	65
2.3.3. Năng lực DHTH của giáo viên trong dạy học Địa lí 12.....	65
2.4. Xây dựng bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp	66
2.4.1. Chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp	66
2.4.2. Đánh giá xếp loại giáo viên theo chuẩn.....	73
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	76
3.1. Mục đích thực nghiệm sư phạm	76
3.2. Nội dung thực nghiệm sư phạm.....	76
3.3. Phương pháp thực nghiệm sư phạm	76

3.3.1. Chọn các trường thực nghiệm	76
3.3.2. Tổ chức thực nghiệm sư phạm.....	77
3.4. Kết quả thực nghiệm sư phạm	77
3.4.1. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH của GV Địa lí 12.....	77
3.4.2. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD dân số của GV Địa lí 12.....	78
3.4.3. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GDMT và ứng phó với BĐKH của GV Địa lí 12	79
3.4.4. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD bảo vệ chủ quyền biển đảo của GV Địa lí 12.....	80
3.4.5. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD hướng nghiệp của GV Địa lí 12	80
KIẾN LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	84
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Stt	Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
1	BĐKH	Biến đổi khí hậu
2	BVMT	Bảo vệ môi trường
3	CT - HT	Cấu trúc - hệ thống
4	DHTH	Dạy học tích hợp
5	DS	Dân số
6	GV	Giáo viên
7	GD	Giáo dục
8	HS	Học sinh
9	MT	Môi trường
10	SGK	Sách giáo khoa
11	SGV	Sách giáo viên
12	THPT	Trung học phổ thông
13	THCS	Trung học cơ sở
14	ĐG	Đánh giá
15	NL	Năng lực

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tổng hợp kết quả điều tra năng lực DHTH của GV Địa lí 12.....	27
Bảng 2.1: Hệ thống tiêu chuẩn đánh giá năng lực DHTH của GV trong dạy học Địa lí 12 - THPT	68
Bảng 3.1. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH của GV Địa lí 12	77
Bảng 3.2. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD dân số của GV Địa lí 12	78
Bảng 3.3. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GDMT và ứng phó với BĐKH của GV Địa lí 12	79
Bảng 3.4. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD bảo vệ chủ quyền biển đảo của GV Địa lí 12	80
Bảng 3.5. Kết quả thực nghiệm sư phạm đánh giá năng lực DHTH GD hướng nghiệp của GV Địa lí 12	80

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Xuất phát từ nhiệm vụ đổi mới chương trình và SGK giáo dục phổ thông sau năm 2015

Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XI đã nêu là “Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đổi mới toàn diện và phát triển nhanh giáo dục và đào tạo”, trong đó nhấn mạnh việc “Đổi mới mạnh mẽ nội dung, chương trình, phương pháp dạy và học ở tất cả các cấp, bậc học. Tích cực chuẩn bị để từ sau năm 2015 thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới”. Chương trình và SGK giáo dục phổ thông sau năm 2015 đáp ứng yêu cầu tập trung phát triển trí tuệ, thể chất, hình thành phẩm chất, năng lực công dân, phát hiện và bồi dưỡng năng khiếu, tiếp cận nghề nghiệp cho HS, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chú trọng giáo dục lí tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống, ngoại ngữ, tin học, năng lực và kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn; phát triển khả năng sáng tạo, tự học, khuyến khích học tập suốt đời bảo đảm cho HS có trình độ THCS có tri thức phổ thông nền tảng, đáp ứng yêu cầu phân luồng mạnh sau THCS, THPT phải tiếp cận nghề nghiệp và chuẩn bị cho giai đoạn học sau phổ thông có chất lượng

Xu hướng tích hợp không chỉ nhằm rút gọn thời lượng trình bày tri thức của nhiều môn học, mà quan trọng hơn là tập dượt cho học sinh cách vận dụng tổng hợp các tri thức vào thực tiễn, để giải quyết một vấn đề thực tiễn thường phải huy động tri thức của nhiều môn học - Dạy từng môn học riêng sẽ đem lại những tri thức hàn lâm có hệ thống, nhưng khó vận dụng vào thực tiễn.

Xuất phát từ quan điểm dạy học tích hợp.

Tích hợp trong nhà trường giúp HS học tập thông minh và vận dụng sáng tạo kiến thức, kỹ năng và phương pháp của khối lượng tri thức toàn diện, hài hòa và hợp lí trong giải quyết các tình huống khác nhau và mới mẻ trong cuộc sống hiện đại. Sự phát triển của khoa học thế giới ngày càng nhanh, nhiều vấn đề mới dạy học cần phải đưa vào nhà trường như: GD BVMT, GD DS, GD pháp luật, phòng chống ma túy, GD an toàn giao thông... nhưng quỹ thời gian